

advokati

DEJAN P. BOGDANOVIĆ
KATARINA M. RADOVIĆ
DR VLADIMIR M. ĐERIĆ
MARA V. JANKOVIĆ
LENA M. PETROVIĆ
NEVENA S. MARINKOVIĆ

Vaš znak:

Naš znak:

Beograd, 11.2.2025.

MIKIJELJ JANKOVIĆ & BOGDANOVIĆ, Vojkovića 28, Beograd, Srbija

SAVET ZA ŠTAMPU
Kraljice Natalije 28
11000 Beograd

Vojkovića 28
11101 Beograd
Srbija

tel. (011) 32 31 970
32 46 185
fax (011) 32 45 065

office@mjb.rs
www.mjb.rs

radno vreme
ponedeljak – petak
od 8 do 15
prijem po dogovoru

KATARINA M. TRAVICA
dipl. hemičar

MARIJANA P. KOZAKIJEVIĆ
dipl. ing. geologije

Predmet: Žalba zbog kršenja Kodeksa Novinaru Srbije od strane medija Politika – portala politika.rs

Poštovani,

Obraćamo Vam se kao punomoćnici Radovana Lazića, Bruna Vekarića, Svetlane Nenadić, Gordane Jekić Bradajić, Svetislava Rabrenovića i Ognjena Đukića, po punomoćju koje prilažemo uz ovu žalbu pod 1/, a povodom teksta objavljenog u mediju Politika, na internet portalu Politika.rs (u daljem tekstu: „portal Politika.rs”), čiji je izdavač privredno društvo Politika novine i magazini d.o.o. Beograd.

Tekst zbog koga se podnosi ova žalba objavljen je na portalu Politika.rs dana 15.4.2024. godine pod naslovom „Glavna tužiteljka JTRZ Snežana Stanojković za „Politiku”: Žrtva je uvek bila u fokusu rada tužilaštva” (u nastavku: sporni tekst) gde je dostupan i na današnji dan, tako da se predmetna žalba podnosi blagovremeno.

PRILOG: 2/ Sporni tekst objavljen na portalu politika.rs

U spornom tekstu autorke Miroslove Derikonjić sadržan je intervju sa tadašnjom glavnom tužiteljkom Javnog tužilaštva za ratne zločine (JTRZ) Snežanom Stanojković, u kome ona govori o sedam javnih tužilaca JTRZ koji su izneli kritike na njen rad pred izbor novog glavnog tužioca u maju 2024. godine. Među sedam tužilaca o kojima se u tekstu iznose grube i neistinite kvalifikacije, koji su potpisali negativno mišljenje o Snežani Stanojković, jesu podnosioci ove žalbe: Radovan Lazić, Bruno Vekarić, Svetlana Nenadić, Gordana Jekić Bradajić, Svetislav Rabrenović i Ognjen Đukić. U spornom tekstu se navodi da je Politika imala uvid u negativno mišljenje koje su članovi kolegijuma sa obrazloženjem dostavili Visokom savetu tužilaštva, iz čega sledi da je nesporno da se u tekstu govori o podnosiocima ove žalbe, te da je Politika imala mogućnost da im se lično obrati radi provere navoda iz teksta. Iako u tekstu nisu navedena lična imena, veoma se lako utvrđuje ko su tužioci o kojima se govori i tekst direktno upućuje na podnosiocima ove žalbe.

Sporni tekst sadrži niz neistinitih navoda o podnosiocima ove žalbe koji vređaju njihovo lično i profesionalno dostojanstvo, između ostalog:

- da su Snežanu Stanojković ocenjivali oni „koji imaju manje iskustva od nje i čija stručnost u radu može da se dovede u pitanje“;
- da šest tužilaca potpisnika negativnog mišljenja imaju slabe rezultate rada - „nijedna optužnica, dve istrage protiv nepoznatih počinilaca u kojima je ispitano ukupno osam lica i tri istrage protiv poznatih lica u kojima nije sprovedena nijedna dokazna radnja“;
- da je krivica nekih od njih što je „JTRZ propala mogućnost pribavljanja dokaza radi podizanja optužnice za srpske žrtve na Kosovu i Metohiji s obzirom na to da su odbijena operativna saznanja policije“
- da je „jedan od potpisnika nepodoban za međunarodnu saradnju“
- da je „među potpisnicima i nosilac funkcije čiji je izbor za zamenika tužioca nezakonit“,
- da se „neki tužioci služe trikovima kako bi unazadili borbu protiv ratnih zločina i doveli pravosuđe, ali i samu zemlju u nepovoljniji položaj u sklopu ispunjenja obaveza JTRZ iz Poglavlja 23“, itd.

Prethodno citirani navodi iz spornog teksta su očigledno činjenične tvrdnje koje podnosiocima ove žalbe - javne tužioce koji su potpisali mišljenje o tužiteljki Snežani Stanojković, kvalifikuju na negativan i uvredljiv način, uz iznošenje neistinitih podataka na račun njihovog rada u JTRZ. Iznete tvrdnje ni na koji način nisu proverene od strane portala Politika.rs, niti su podnosioci žalbe ili JTRZ kontaktirani radi davanja izjave o navodima tužiteljke Stanojković.

Sporni tekst objavljen je u vreme važenja ranijeg Kodeksa Novinara Srbije (u nastavku: Kodeks novinara), te se podnosioci žalbe ovim putem pozivaju na njegove odredbe. Podnosioci žalbe ističu da sporni tekst vređa i novi Kodeks Novinara Srbije koji je stupio na snagu u januaru 2025. godine (u nastavku: Novi Kodeks), te će u ovoj žalbi označiti i odredbe novog kodeksa koje su povređene objavljivanjem spornog teksta. Podnosioci napominju da se radi o gotovo istim odredbama, koje su u Novom kodeksu delimično sistematizovane drugačije.

A. Odeljak I tačke 1, 4 i 5 - Istinitost izveštavanja (Novi kodeks: Odeljak I, tačke 1 i 3 - Istinitost izveštavanja, Odeljak VIII, tačka 3 - Odnos prema izvorima)

1. Obaveza je novinara da tačno, objektivno, potpuno i blagovremeno izvesti o događajima od interesa za javnost, poštujući pravo javnosti da sazna istinu i držeći se osnovnih standarda novinarske profesije (Kodeks novinara: Odeljak I, tačka 1, Novi kodeks: Odeljak I, tačka 1)).
- ...
4. Novinar je dužan, kada je to neophodno, da konsultuje što više izvora i da im omogući da iznesu svoj stav (Kodeks novinara: Odeljak I, tačka 4, Novi kodeks: Odeljak VIII, tačka 3)
5. Sa novinarstvom nespojivi su objavljivanje neosnovanih optužbi, kleveta, glasina, kao i izmišljenih pisama ili pisama čiji autor nije poznat ili njegov identitet nije proverljiv (Kodeks novinara: Odeljak I, tačka 5, Novi kodeks: Odeljak I, tačka 3).

Objavljivanjem spornog teksta koji sadrži isključivo činjenične navode jedne strane, koji su usmereni na vredanje ličnog i profesionalnog dostojanstva tužilaca JTRZ, bez ikakve provere i kontaktiranja druge strane, portal Politika.rs je povredio odeljak I Kodeksa novinara i Odeljka I i VIII Novog kodeksa, budući da nisu proverili niti jednu od iznetih tvrdnji u spornom tekstu, niti su konsultovali više izvora, što su u skladu sa citiranim delovima Kodeksa bili dužni da učine. Spornim tekstom je „prozvano“ sedam tužilaca JTRZ uz navođenje grubih neistina o njihovom radu i imenovanjima, iako je na prvi pogled jasno da se radi o optužbama i klevetama koje nemaju nikakvo uporište u stvarnim činjenicama, niti za njih postoji bilo kakav dokaz. U situaciji kada prosečan čitalac čita sporni tekst, on nesumnjivo stvara utisak da su „potpisnici negativnog mišljenja o tužiteljki Stanojković“ nezakonito izabrani tužioci upitnih biografija i stručnosti, koji nemaju rezultate, rade na štetu države Srbije, i tome slično. Ovakve kvalifikacije su netačne i veoma štetne. Autor teksta je imao mogućnost da iznete navode proveriti, ili barem objavi izjašnjenje druge strane (javni tužilaca – podnosilaca ove žalbe) na navode tužiteljke Snežane Stanojković. U tekstu čak nije navedeno ni da se radi o nepotvrđenim navodima, već se oni sasvim jasno predstavljaju kao dokazane činjenice. Ovakvim postupanjem javnosti je predložena samo jedna strana, koju mnogi uzimaju za istinitu, i formiraju negativan stav o sedam tužilaca JTRZ koji profesionalno i posvećeno obavljaju svoju dužnost.

Portal Politika.rs je bio dužan da proveriti istinitost tvrdnji koje su saopštene u tekstu ili da, makar, kontaktira podnosiocima ove žalbe i od njih zatraži komentar koji bi bio objavljen u okviru spornog teksta, kao pozicija druge strane u spornom odnosu koji se opisuje. Ništa od toga, ipak, nije učinjeno.

Važno je skrenuti pažnju da sporni tekst počinje komentarom autora: „Javni tužioci kritikuju, glavna tužiteljka odbacuje kritike“, a onda u nastavku iznosi samo tvrdnje (tadašnje) glavne tužiteljke, bez kontaktiranja javnih tužilaca čiji se postupci („kritike“) spornim tekstom analiziraju, što predstavlja jasnu povredu Kodeksa novinara.

B. Odeljak V, tačke 1, 2 i 3 - novinarska pažnja (Novi kodeks: Odeljak VIII, tačka 4 - Odnos prema izvorima, Odeljak I, tačka 4 - Istinitost izveštavanja)

1. Novinar je obavezan da pristupa poslu sa dužnom profesionalnom pažnjom (Kodeks novinara, Odeljak V, tačka 1)
2. Novinar ne sme slepo da veruje izvoru informacija. Novinar mora da vodi računa o tome da izvori informacija često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju svoje iskaze tim interesima (Kodeks novinara: Odeljak V, tačka 2, Novi kodeks: Odeljak VIII, tačka 4).
3. Prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako je njihovom namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži (Kodeks novinara: Odeljak V, tačka 3, Novi kodeks: Odeljak I, tačka 4).

Objavljivanjem teksta koji sadrži isključivo stavove i optužbe jedne strane, a na štetu druge strane i bez njenog učešća, portal Politika.rs je postupio protivno obavezi dužne novinarske pažnje, i to tako što je zanemario jasno pravilo Kodeksa novinara (i Novog kodeksa) da novinar ne sme slepo verovati izvoru informacija, te da mora imati u vidu da „izvori informacija često slede svoje interese ili interese društvenih grupa kojima pripadaju i prilagođavaju svoje iskaze tim interesima“.

Portal Politika.rs je, dakle, namerno uskratio javnost za činjenice koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o predmetnoj temi, tako što je objavio sporni tekst sa (inače lako proverljivim) informacijama o podnosiocima ove žalbe, koje ih grubo vređaju i negativno predstavljaju u javnosti, bez njihovog komentara ili bilo kakvog izvora ili dokaza da su te tvrdnje tačne. Radi se o gruboj povredi Kodeksa novinara i Novog kodeksa, budući da je portal Politika.rs objavljivanjem spornog teksta stvorio utisak u javnosti da su iznete tvrdnje, kojima se u velikoj meri oblikuje stav javnosti, proverene i tačne, što nije istina i što se moglo lako utvrditi.

Imajući u vidu napred navedeno, podnosioci žalbe smatraju da je objavljivanjem spornog teksta povređen Kodeks novinara, kao i Novi kodeks, te mole Komisiju za žalbe Saveta za štampu da usvoji ovu žalbu i donese odluku kojom se utvrđuje da je portal Politika.rs povredio napred navedene odredbe Kodeksa, te da mu naloži da objavi predmetnu odluku.

U Beogradu,
11.2.2025.

Radovan Lazić,
Bruno Vekarić,
Svetlana Nenadić,
Gordana Jekić Bradajić,
Svetislav Rabrenović,
Ognjen Đukić,
koje zastupaju

